



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 30

DOM

2018-02-02

Meddelad i Stockholm

Mål nr

23881-17

KONKURRENSVERKET	
2018-02-02	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SÖKANDE

Tunstall AB, 556135-1197

Ombud: Fredrik Rehnqvist Müller

Box 9028

200 39 Malmö

MOTPART

Ekerö kommun, 212000-0050

Box 205

178 23 Ekerö

Ombud: Advokat Per-Ola Bergqvist

Foyen Advokatfirma KB

Box 7229

103 89 Stockholm

SAKEN

Överprövning av offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Tunstall AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 937577

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag–fredag 08:00–16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt		

YRKANDEN M.M.

Ekerö kommun (kommunen) genomför en upphandling avseende verksamhetssystem och trygghetslarm, dnr KSUH17/34 (upphandlingen). Upphandlingen genomförs genom öppet förfarande enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Upphandlingen omfattar leverans och idrifttagande av ett verksamhetssystem och larmsystem bestående av hårdvara och mjukvara, både centrala delar och lokala delar. De områden som upphandlingen omfattar är: 1. Planeringssystem, 2. Trygghetslarm för ordinärt boende (hemtjänst), 3. Service, support och underhåll, 4. Införandeprojekt och 5. Samverkan och utveckling. Enligt tilldelningsbeslutet har kommunen antagit Intraphone AB:s (Intraphone) anbud i upphandlingen.

Tunstall AB (Tunstall) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att upphandlingen ska rättas på så sätt att anbudet från Intraphone förkastas, varvid Tunstalls anbud ska antas. I andra hand yrkar Tunstall att upphandlingen ska göras om.

Som grunder åberopar Tunstall följande. Kommunen har i strid med LOU och de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna antagit Intraphones anbud trots att det inte uppfyller alla uppställda obligatoriska krav (s.k. skakrav) i kravspecifikationen i förfrågningsunderlaget. Kommunen har även, genom att i efterhand tolka de uppställda skakraven till fördel för Intraphone, skadat det konkurrensuppsökande skedet av upphandlingen. Tunstall har på grund av kommunens agerande lidit, eller riskerar i vart fall att lida skada i den mening som avses i LOU.

Kommunen anser att Tunstalls ansökan om överprövning ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

I 20 kap. 4 § 1 p LOU anges att allmän förvaltningsdomstol, efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada, får överpröva en upphandling. Vidare anges i 6 § första stycket samma kapitel att om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse enligt samma lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. I 4 kap. 1 § LOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 20 kap. 6 § LOU. Det är den som ansöker om överprövning som på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter som talan grundas på och visa att den upphandlande myndigheten har agerat i strid med LOU (jfr RÅ 2009 ref. 69). För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs också att sökanden kan visa att han lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot LOU.

Förvaltningsrätten har för det fall det finns skäl för ingripande enligt LOU att välja mellan att besluta att upphandlingen ska göras om eller att den ska rättas, oavsett hur leverantörens yrkande har utformats (jfr RÅ 2005 ref. 47 och HFD 2012 ref. 2). En förutsättning för att endast den mindre ingripande åtgärden rättelse ska kunna väljas är att de fel som förekommit inte har påverkat upphandlingens konkurrensuppsökande skede.

Tunstall har anfört att Intraphone inte uppfyller tre av de ska-krav som finns uppställda i kravspecifikationen. De aktuella ska-kraven är dels redovisande av referensuppdrag, dels tekniska krav, och dels service och support. Fråga för förvaltningsrättens prövning är om skäl för ingripande föreligger med anledning av att kommunen inte har förkastat Intraphones anbud på de grunder och omständigheter som Tunstall har anfört.

Ett upphandlingsdokument ska vara så pass tydligt att samtliga anbudsgivare ges insikt i hur bedömningen av deras anbud kommer att göras. Den upphandlande myndigheten får inte göra prövningen mot andra kriterier än dem som funnits i underlaget och har därför en skyldighet att från utvärderingen utesluta leverantörer vars anbud inte uppfyller ett eller flera ska-krav. Alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare ska kunna förstå innebörden av dessa och tolka dem på samma sätt. Förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får dock godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och EU-rätten inte träds för när. (jfr RÅ 2002 ref. 50 och EU-domstolens dom den 2 juni 2016 i mål C-27/15, Pizzo, punkten 36).

Redovisande av referensuppdrag

Tunstall har anfört att det av punkten 7 i punkten 0.1.8 i upphandlingsdokumentet framgår att varje enskilt referensuppdrag ska vara av minst samma storlek och komplexitet som kommande åtagande hos kommunen. Det kan, enligt Tunstalls mening, inte tolkas som att det skulle vara godtagbart att redovisa referensuppdrag som är av mindre komplex omfattning. I Intraphones referensuppdrag finns inte någon närmare beskrivning som visar att uppdragen är likvärdiga det som efterfrågas i upphandlingen.

Tunstall anför även att det i punkten 3 i punkten 0.1.8 anges att det är anbudsgivaren som ska ha varit leveransansvarig mot kund för referensuppdragen, och att Viser AB:s (Viser) referenser därför inte ska godtas. Vidare uppfyller inte Visers tredje referensuppdrag (Kavat Vård) de uppställda kraven avseende storlek och komplexitet. Referensuppdraget avser internlarmsystem till särskilt boende och kan varken anses vara av samma komplexitet eller volym som trygghetslarm till ordinärt boende. I särskilt boende sker larmhanteringen i en sluten och kontrollerad systemmiljö, ofta med redundanta kommunikationsvägar (WiFi och GSM-nät), vilket inte är fallet för trygghetslarm i ordinärt boende där systemlösningen appliceras i den enskilde brukarens hem. Internlarmsystem innefattar inte heller per automatik samma hårdvara som tillämpas för trygghetslarm i ordinärt boende. Av referensuppdraget framgår bl.a. att ”NFC-tekniken som används eliminerar helt behovet av traditionella rumsapparater”. Den systemlösning som beskrivs i referensuppdraget med NFC-taggar är ett väldigt förenklat system och motsvarar inte komplexiteten eller funktionen i den offererade systemlösningen för trygghetslarm i ordinärt boende som efterfrågas i upphandlingen.

Kommunen har invänt och anført att åberopande av referensuppdrag hos underleverantörer explicit har tillåtits genom ordalydelsen i punkten 8 i punkten 0.1.8. Där anges att referensuppdragen i huvudsak ska vara genomförda av medarbetare eller konsulter som är anställda hos anbudsgivaren eller knuten till underleverantörer vid tidpunkten för ansökan.

Kommunen anför även att Intraphone på egen hand uppfyller det uppställda kravet på referensuppdragets omfattning och komplexitet som ska vara av liknande omfattning och innehåll som kommunen efterfrågar i upphandlingen. Det anges också att referensuppdragen ska vara av storlek och komplexitet som minst motsvarar leverantörens kommande åtagande hos kommunen. Kraven är således inte särskilt precisa, t.ex. avseende vilka

moment som referensuppdragen ska ha omfattat, vilken typ av boende, hur många användare eller vilken monetär storlek uppdragen ska ha haft. Detta har inte heller varit syftet. Att ange "liknande" innebär att referensuppdraget inte exakt behöver motsvara föremålet för kommunens upphandling. En kommun kan inte i efterhand ge ett uppställt ska-krav som detta ett snävare innehåll än själva ordalydelsen. Kravens formulering öppnar alltså upp för åberopande av referensuppdrag som inte exakt motsvarar kommunens behov men som liknar detta avseende omfattning/storlek och innehåll samt har en motsvarande komplexitet. Detta har Intraphone gjort genom att åberopa referenser från tre kommuner.

Kommunen anför vidare att den information om referensuppdragen som har lämnats av både Intraphone och Viser i referensblanketterna är tillräcklig för att uppfylla kravet på redovisning enligt upphandlingsdokumenten. Det anges i referensblanketten att anbudsgivaren ska beskriva uppdraget i enlighet med anvisningar i punkten 0.1.8, dvs. att referensuppdraget ska "redovisas". Det finns således inget krav att anbudsgivaren, i den text som anges i referensformuläret, ska lämna uppgifter om t.ex. den monetära omfattningen av referensuppdraget eller vilka medarbetare som har varit involverade etc.

I punkten 0.1.8 i upphandlingsdokumentet anges följande.

Anbudsgivaren **ska** ha tidigare erfarenhet av uppdrag av liknande omfattning och innehåll som Ekerö kommun efterfrågar i denna upphandling. Anbudsgivaren **ska** styrka detta genom att redovisa minst tre (3) olika referensuppdrag som var för sig ska uppfylla kraven enligt denna punkt i bilaga 7.

Samtliga referensuppdrag ska uppfylla följande generella krav:

1. Referensuppdragen ska vara genomförda under de senaste 5 åren i Sverige.
2. Referensuppdragen ska avse pågående eller slutförda uppdrag under de senaste tre (3) åren.
3. Anbudsgivaren ska ha varit leveransansvarig mot kund för referensuppdragen.
4. Referensuppdragen ska inte avse internuppdrag inom egen koncern eller uppdrag mellan huvudleverantör och underleverantör.
5. Referensuppdragets kontaktperson ska ha varit anställd hos uppdragsgivaren vid tidpunkten när tjänsten utfördes.
6. Referensuppdragen ska vara genomförda av medarbetare som talar och skriver svenska.

7. Referensuppdragen ska vara av storlek och komplexitet som minst motsvarar leverantörens kommande åtagande hos VafabMiljö.
8. Referensuppdragen ska i huvudsak vara genomförda av medarbetare eller konsulter som är anställda hos anbudsgivaren eller knuten till underleverantörer vid tidpunkten för denna ansökan.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att kravet i punkten 3 om att anbudsgivaren ska ha varit leveransansvarig mot kund måste ses i sitt sammanhang. Av punkten 8 framgår att referensuppdrag hos underleverantörer är godtagbara. Förvaltningsrätten konstaterar även att det i punkten 0.1.9 och 0.1.10 i kravspecifikationen anges att leveransen får genomföras med stöd av underleverantörer. Intraphone har därtill angett i punkten 0.1.9 i sin ifyllda kravspecifikation att Visers kapacitet som underleverantör åberopas i de delar som berör larm. Vidare framgår av svaret ID 111727 i frågor/svar-formuläret att avsikten med de krav som ställs på referenser är att säkerställa att den aktör som väljs har relevant erfarenhet från efterfrågat område, och att aktörer som inte uppfyller kraven har möjlighet att liera sig med någon annan aktör och agera underkonsulter eller ingå i konsortium och tillsammans lämna ett gemensamt anbud. Det följer även av 14 kap. 1, 5 och 6 §§ LOU att en leverantör som huvudregel får åberopa andra företags kapacitet för att uppfylla krav som avser teknisk och yrkesmässig kapacitet samt erfarenhet (jfr Kammarrätten i Jönköpings dom den 4 april 2017 i mål nr 3576-16). Bestämmelserna gäller oavsett den rättsliga arten av förbindelserna mellan leverantören och företagen. I denna del får Intraprones anbud anses uppfylla de obligatoriska kraven och kommunen har därmed inte brustit genom att utvärdera anbudet. Av detta följer att ett åberopande av underleverantörer kan godtas.

Vad gäller referensuppdragens krav på liknande omfattning, storlek och komplexitet konstaterar förvaltningsrätten att kommunen inte exakt specificerat vilka moment som ska ingå i referensuppdragen. Detta ger

enligt förvaltningsrättens mening utrymme för bedömning med moment av värderande natur inom de givna ramarna. För att kunna utesluta en anbudsgivare från att delta i utvärderingen ska det klart framgå av upphandlingsdokumentet vad som krävs för att anbudsgivaren ska uppfylla ett obligatoriskt krav. Förvaltningsrätten anser att kravet, sett i sin helhet, är tillräckligt tydligt för att en rimligt informerad och normalt omsorgsfull anbudsgivare ska förstå dess innebörd. Förvaltningsrätten ifrågasätter inte att trygghetslarm i ordinärt boende ställer andra krav på bl.a. utrustning än vad som krävs i särskilt boende, men anser ändå, mot bakgrund av att kommunen inte har specificerat närmare vad referensuppdragen ska innehålla, att det inte är visat annat än att Intraphones anbud når upp till det ställda kravet (jfr Kammarrätten i Göteborgs dom den 12 juli 2016 i mål nr 7229-15). Förvaltningsrätten anser att det inte heller har framkommit något som visar att Intraphones och Visers redovisande av referensuppdragen i referensblanketten tillsammans inte skulle vara tillräckligt tydligt eller i enlighet med det aktuella ska-kravet.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att Tunstall inte har visat att Intraphone inte uppfyller ska-kravet i punkten 0.1.8 eller att kommunen antagit ett anbud i strid med LOU och de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna.

Tekniska krav

Tunstall har anfört att den av Intraphone offererade utrustningen inte uppfyller ska-kravet i punkten 2.10.1. Enligt kravet ska samtlig utrustning som används hos brukarna vara minst IP65-klassad. Av Intraphones produktblad *Larm Mobile Pro* framgår att den offererade produkten består av tre delar, Mobile Base (basenhet/trygghetstelefon), en adapter och Mobile Lite. Mobile Lite är enheten med larmknapp, dvs. en bärbar larmknapp som är avsedd att bäras av brukaren. Det framgår även att larmknappen Mobile Lite

är IPX4-klassad, dvs. en lägre grad av IP-klassning än vad som efterfrågas i upphandlingen. Mobile Lite kan inte jämföras med en trygghetstelefon eftersom det tydligt framgår av produktbladet att det är Mobile Base som innehar den funktionen. Att Mobile Lite skulle utgöra en trygghetstelefon, som kommunen hävdar, är inte bara direkt felaktigt utan ska inte heller beaktas eftersom informationen inte finns att utläsa i Intraphones anbud. Däremot framgår tydligt av Intraphones anbud att Mobile Lite är en larmknapp som är avsedd att bäras av brukare och som därför ska uppfylla kravet om IP-klassning.

Kommunen har anfört att det avseende larmutrustning i punkten 2.3.7 i kravspecifikationen anges att larmutrustningen bör vara IP-klassad. I svaret ID 114853 i frågor/svar-formuläret har kommunen förtydligat kravet i punkten 2.10.1 och förklarat att kravet på IP65-klassning endast avser larmknapp och inte trygghetstelefon. Mobile Lite utgör funktionsenheten, dvs. den enhet som innehåller kommunikation och radiomottagardelen för samtliga tillbehör som ska kunna kopplas till, t.ex. bärbar larmknapp. Mobile Lite är således att jämföras med en trygghetstelefon eftersom brukaren har en sedvanlig larmknapp på armen som innehar en IP67-klassning i enlighet med uppställt ska-krav. Larmknappen larmar sedan via Mobile Lite trygghetstelefonen. Trygghetstelefonen sitter enbart i Mobile Base för högtalarfunktion och det är via Mobile Lite som larmet från larmklockan går till hemtjänstpersonalen. Mobile Base har ingen funktion utan en koppling till Mobile Lite. Larmknappen på Mobile Lite är likvärdig den larmknapp som sitter på alla på marknaden förekommande trygghets-telefoner, t.ex. den som Tunstall har offererat.

I punkten 2.10.1 i upphandlingsdokumentet anges följande.

Samtlig utrustning som används hos brukarna ska vara minst IP65-klassad.

Vidare anges i svaret ID 114853 i frågor/svar-formuläret följande.

Fråga: I kravspecen punkt 2.10.1 står att samtlig utrustning hos brukarna ska vara minst IP65-klassad. Trygghetstelefoner har inte IP65 eller högre klassning. Vi önskar en specificering av vad som menas med "Samtlig utrustning som används hos brukaren".

Svar: Kravet avser samtlig utrustning som brukaren bär på sig. Exempelvis tryckknapp ska kunna sitta kvar på kroppen under duschning. Trygghetstelefoner ingår således INTE.

Förvaltningsrättens bedömning

Av produktbladet till den av Intraphone offererade produkten Mobile Pro, och av kommunens yttrande, framgår att larmknappar som bärs runt vristen eller halsen kan kopplas till produkten. Vidare har Intraphone i sin ifyllda kravspecifikation kryssat i ja-rutan under punkten 2.10.1. Intraphone har även kryssat i ja-rutan under punkterna 2.3.6 och 2.3.8 om att larmknapparna bör vara vattentäta och kunna bäras på handled eller som halsband. Det har inte visats att kommunen krävt att kravuppfyllelsen ska styrkas på annat sätt än genom ett accepterande av kravet om IP65-klassning (jfr Kammarrätten i Sundsvalls dom den 28 november 2013 i mål nr 2595-13, dom den 26 augusti 2014 i mål nr 1548-14 och dom den 18 februari 2016 i mål nr 2493-15). Ska-kravet får därmed anses vara uppfyllt.

Förvaltningsrätten anser dessutom att det tydligt framgår att den offererade produkten är avsedd att användas tillsammans med tillkopplade enheter, dvs. larmknappar avsedda att bäras runt handleden eller som halsband, och att den således uppfyller det uppställda ska-kravet. Mobile Lite bör likställas med en trygghetstelefon som inte behöver vara IP65-klassad. Enbart den omständigheten att Mobile Lite kan lyftas ur Mobile Base, eller att det sitter en larmknapp även på Mobile Lite föranleder ingen annan bedömning. Tunstall har således inte visat att den av Intraphone offererade produkten inte uppfyller kravet i punkten 2.10.1. Förvaltningsrätten bedömer även att det aktuella ska-kravet om IP65-klassning för utrustning som ska bäras av brukaren, sett i sitt sammanhang och tillsammans med frågor/svar-

formuläret, är tillräckligt tydligt utformat. Tunstall har således inte heller visat att kommunen antagit ett anbud i strid med LOU och de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna.

Service och support

Tunstall har anfört att varken Intraphone eller Viser uppfyller det i punkten 1.1.15 uppställda ska-kravet om service och support. Enligt kravet ska service och support avseende trygghetslarmdelen, dvs. den del av leveransen för vilken Intraphone åberopar Visers kapacitet, vara tillgänglig dygnet runt, årets alla dagar. På Visers hemsida framgår att supporten är öppen under vardagar 08:00–17:00 och att man annars kan skicka e-post eller fylla i webformulär. Inte heller finns någon servicedesk att kontakta som kan hantera ärendet tills att det är löst och återrapporterat. Ringer man angivet nummer till Intraphone blir man ombedd att lämna kontaktuppgifter.

Kommunens uppfattning är att Intraphone i sitt anbud inte på något sätt har reserverat sig mot det aktuella kravet, eller på övrigt sätt avvikit genom den ingivna beskrivningen av den service och support som efterfrågats i upphandlingen. Kommunen framhåller att kravet på servicedesk i punkten 3.1.7 i kravspecifikationen är ett bör-krav och inget ska-krav, till skillnad från supporten för trygghetslarmdelen som ska vara tillgänglig dygnet runt. Service och support ingår i den av Intraphone offererade lösningen. Support för trygghetslarm är tillgänglig dygnet runt, årets alla dagar. Detta via e-post eller via telefon. Formkrav för service och support finns inte beskrivet i kommunens krav. Intraphones servicedesk är bemannad 08:00–17:00 och det är möjligt att anmäla ett ärende dygnet runt årets alla dagar, detta enligt de krav som uppställts av kommunen i punkterna 3.1.6–3.1.8 i kravspecifikationen. Om det är kö eller om man ringer när servicedesken är stängd ombeds man att lämna kontaktuppgifter så att Intraphones support kan ringa tillbaka.

Kommunen framhåller även att Tunstalls påstående i denna del grundas på utskrifter från Intraprones och Visers hemsidor, dvs. inte på något som fogats till anbudet. Ett ingripande på upphandlingen kan endast grundas på uppgifter som Intraphone angivit i eller fogat till sitt anbud.

I punkten 1.1.15 i upphandlingsdokumentet anges följande.

Service och support **ska** ingå i offererad lösning. För trygghetslarmdelen ska supporten vara tillgänglig dygnet runt, årets alla dagar. Det ska finnas en Servicedesk att kontakta som kan hantera ärendet tills att det är löst och återrapporterat. Felavhjälpning kan ske i samverkan med personalen, t.ex. utbyte av felande utrustning.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att Intraphone i sin ifyllda kravspecifikation har kryssat i ja-rutan för det aktuella ska-kravet. Det har, som för kravet om IP65-klassning ovan, inte visats att kommunen krävt att kravuppfyllelsen ska styrkas på annat sätt än genom ett accepterande av kravet. Det har inte heller visats att Intraprones och Visers support inte kan hantera service- och supportärenden dygnet runt, antingen via telefon, e-post eller webformulär. Det finns inget formkrav uppställt i varken punkten 1.1.15 eller under kravspecifikationens tredje rubrik Service, underhåll och support.

Förvaltningsrätten konstaterar även att det generellt utformade ska-kravet om service och support för trygghetslarmdelen, sett i sitt sammanhang och tillsammans med de uppställda kraven under rubriken Service, underhåll och support, är tillräckligt tydligt utformad. Tunstall har således inte visat att Intraphone inte uppfyller ska-kravet i punkten 1.1.15 eller att kommunen antagit ett anbud i strid med LOU och de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten att vad Tunstall har anfört inte utgör omständigheter som visar att kommunen har genomfört upphandlingen i strid med LOU eller de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna. Tunstall har därmed inte lidit skada i den mening som avses i LOU. Förutsättningar för ingripande enligt 20 kap. 6 § LOU föreligger således inte. Tunstalls ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Per-Erik Nistér

Tf. rådman

Förvaltningsrättsnotarien Victor Elovsson har föredragit målet.



HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.

